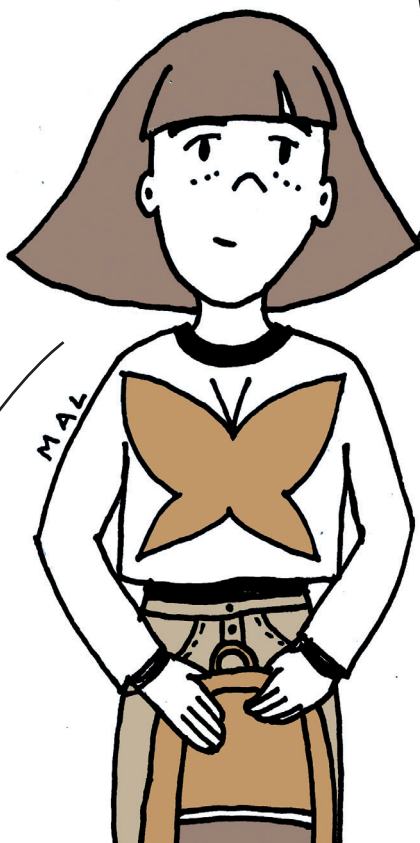

1

WYOBRAŹ SOBIE SWOJĄ BABCIE. STOI NA RYNKU
WŚRÓD RÓWIEŚNIKÓW. JEST 1 MAJA, LATA 50 -TE
ALBO 60-TE. BABCIA SŁUCHA DŁUGIEJ PRZEMOWY
SEKRETARZA PARTII. PEWNIENIE JEST NUDNE I GO
NIE ROZUMIE. POTEM RAZEM Z CAŁĄ SZKOŁĄ
PÓJDZIE W POCHODZIE ULICAMI MIASTA. DO SZKOŁY
DOŁĄCZĄ LUDZIE Z FABRYK, BIUR I KOPALNI.
BĘDĄ MACHAĆ CHORAĞIEWKAMI I SIĘ UŚMIECHAĆ.
MUSZĄ TO ZROBIĆ, BO OBCHODY ŚWIĄT
PAŃSTWOWYCH W PRL SĄ OBOWIĄZKOWE.

2

MASZ CZAS WOLNY I ZAPOWIADA
SIĘ PIĘKNY DZIEŃ, ALE TO TYLKO
POZORY. NIE MOŻESZ POJECHAĆ
NA WYCIECZKĘ ROWEROWĄ ANI
NA GRILLA DO ZNAJOMYCH.
BĘDZIESZ ŚWIĘTOWAĆ, JAK KAŻE
WŁADZA. TAK NAPRAWDĘ BYŁO!
JEŚLI NIE WIERZYCIE, ZAPYTAJCIE
BABCIE, DZIADKA ALBO STARSZEGO
PANA Z NAPRZECIWKI.

Jak obchodzili święta państwowe w PRL?

KONTEKST HISTORYCZNY

- obchody oficjalnych świąt i rocznic jako forma sprawowania władzy
- obrzędowość zawłaszczona przez komunistów do legitymizowania swojej władzy, a następnie do jej utrwalenia
- instrument zniewolenia, totalnego podporządkowania społeczeństwa władzy
- likwidacja świąt 3 Maja i 11 Listopada – w zamian nowe święta 22 Lipca i 1 Maja
- scenariusz uroczystości układany ze szczegółami przez urzędników państwowych na wiele miesięcy przed obchodami – instrukcje od partii
- szeroko zakrojona akcja propagandowa
- dbanie o frekwencję – obowiązek uczestnictwa oraz atrakcje (festyny, samochody-sklepy)
- prewencyjne zatrzymania osób, które uznawano za potencjalnych wicherzycieli
- elementy obrzędowości:
 - hasła wyrażające aprobatę dla decyzji podejmowanych przez rządzących
 - wizerunki dygnitarzy partyjnych
 - flagi
 - przemówienia
 - pochody
 - trybuna, na której stali czołowi lub lokalni dygnitarze partyni

SŁOWA KLUCZOWE

Święto: 1. «dzień, w którym obchodzi się uroczystości religijne lub państwowe»

2. «nadzwyczajne wydarzenie»¹

22 Lipca – Narodowe Święto Odrodzenia Polski

1 Maja – święto pracy

3 Maja – święto upamiętniające przyjęcie w 1791 r. pierwszej w Europie i drugiej na świecie spisanej konstytucji

11 Listopada – Narodowe Święto Niepodległości

PRZEBIEG LEKCJI

Nauczyciel:

1. Wprowadza uczniów w kontekst historyczny obrzędowości okresu PRL.

Rysuje mapę myśli.

Na środku pisze **ŚWIĘTA PAŃSTWOWE**.

Następnie koncentruje się na następujących zagadnieniach:

- **nowa obrzędowość**
- **instrument zniewolenia**
- **scenariusz**
- **pochód**
- **relacje w mediach**

2. Przedstawia uczniom zdjęcia z pochodu i prosi o naniesienie podpisów w odpowiednie miejsca. Uczniowie korzystają z „rozsypanki słów” znajdującej się pod zdjęciami.

G. Rutowska, Na trybunie honorowej od lewej stoją: NN, NN, prof. Henryk Jabłoński, I sekretarz KC PZPR Edward Gierek (przemawia), premier Piotr Jaroszewicz, data wydarzenia: 1973-05-01, miejsce: Warszawa².

G. Rutowska, Pochód pierwszomajowy na ulicy Świętokrzyskiej. W tle widoczny hotel Warszawa, data wydarzenia: 1967-05-01, miejsce: Warszawa³.

2 NAC, Archiwum Grażyny Rutowskiej, sygnatura: 40-1-232-3, <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/114284:1/h:526/> (dostęp: 16.11.2022).

3 NAC, Archiwum Grażyny Rutowskiej, sygnatura: 40-1-229-3, <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/114284:1/h:526/> (dostęp: 16.11.2022).

G. Rutowska, Pochód na skrzyżowaniu ulic Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej – widok z góry, data wydarzenia: 1969-05-01, miejsce: Warszawa⁴.

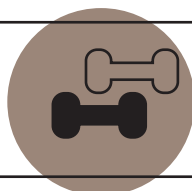

G. Rutowska, Pod stoiskiem WSS „Spółem”, data wydarzenia: 1979-07-20, miejsce: Warszawa⁵.

4 NAC, Archiwum Grażyny Rutowskiej, sygnatura: 40-1-230-17, <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/114305/068048024d6f57f8de8e940dec4cff4f/> (dostęp: 16.11.2022).

5 NAC, Archiwum Grażyny Rutowskiej, sygnatura: 40-1-331-12, <https://audiovis.nac.gov.pl/obraz/166575/548eb8db7d1e66bd54aad38b1673760e/> (dostęp: 16.11.2022).

3 Maja	talent show	transparent	wybory miss	propaganda
konkurs piosenki	piknik	Niech żyje...!	trybuna	1 Maja
scenariusz	prezenty	pochód	11 Listopada	22 Lipca
flaga	przyjęcie	święto miasta	dodatkowe zaopatrzenie	masowość
I sekretarz	przemówienie	dygnitarz partyjny	przygotowania	frekwencja

**HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS**

